Mienskip remedie voor Afgehaakt Nederland?

Van Atlas naar Aanhaak Agenda

Karavaan langs *'aan- en afgehaakt' Nederland*

Atlas van Afgehaakt Nederland

Over buitenstaanders en gevestigden

Josse de Voogd & René Cuperus

Atlas van Afgehaakt en Gepolariseerd Nederland

De Atlas van Afgehaakt Nederland gaat over politiek-maatschappelijk onbehagen en vertrouwen/wantrouwen in de overheid

Een groeiend deel van de bevolking voelt zich niet meer vertegenwoordigd, en niet gerespecteerd, door de gevestigde politiek /Den Haag. Er is met name sprake van een opleidingskloof. Men voelt zich 'tot afgehaakt gemaakt'

Dit komt tot uiting in niet-stemmen of het stemmen op protestpartijen, populistische of 'buitenstaander-partijen', die zich geen onderdeel (willen) voelen van het mainstream establishment

Er is een kortsluiting tussen Bestuurlijk Nederland en de regio, tussen grootstedelijke dominantie en gevoelens van achterstelling in landelijk Nederland

Waar gaat de reis naartoe?

kennis en aanpak van sociale vraagstukken

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTE NOARD EAST FRYS LÂN

Zeeuws-Vlaanderen

Capelle aan den IJssel

Beeld Afgehaakt NL (Bron: Nederlands Dagblad obv Atlas)

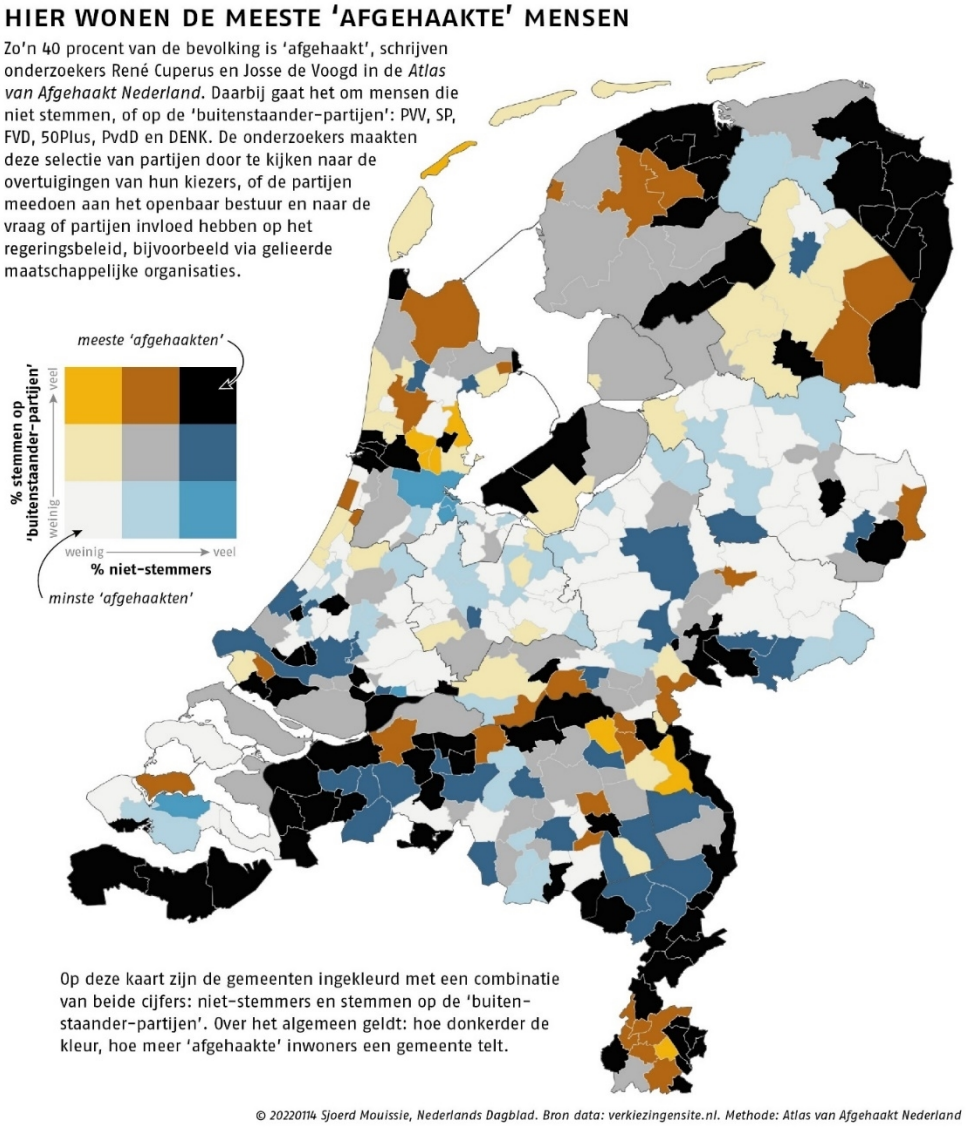

De Nabuurschapszone

Gemeenschapskracht produceert welbevinden?

Positieve uitkomst:
’De samenleving doet ertoe’

Goed ervaren gezondheid in regio’s met *nabuurschap* en *mienskip*

De Friese paradox: relatief lage welvaart, hoog welzijn

Brede welvaart

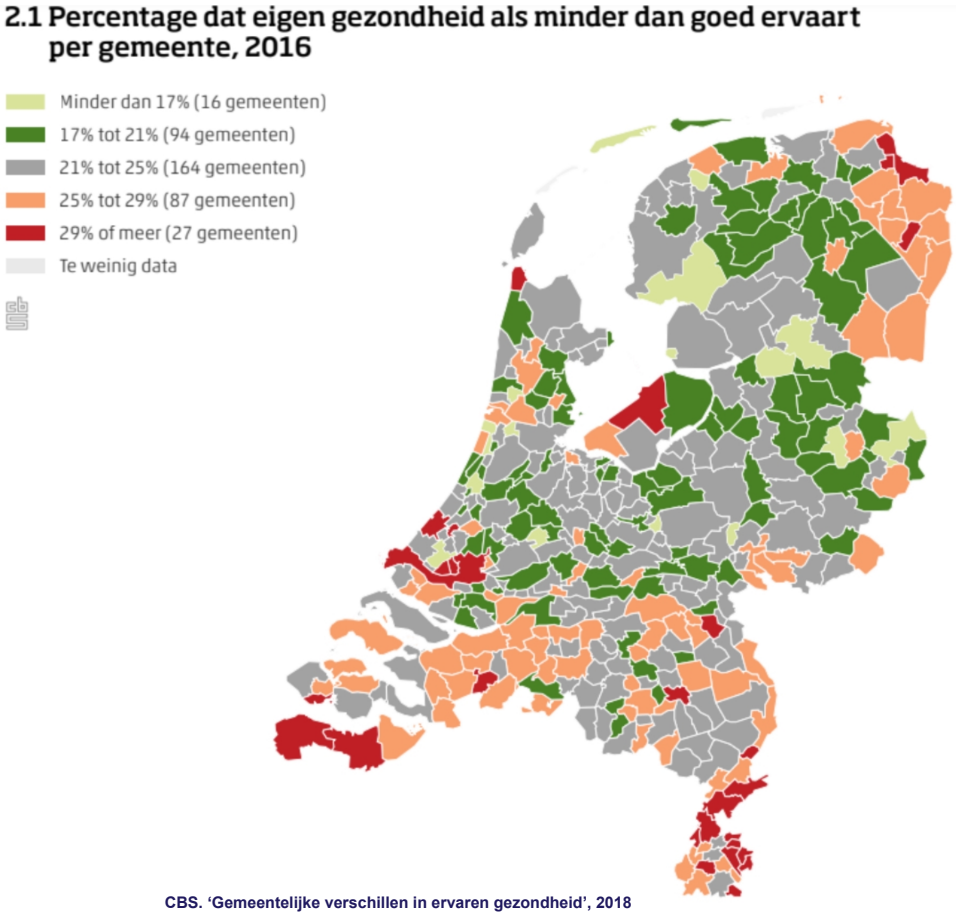

CBS. ‘Gemeentelijke verschillen in ervaren gezondheid’, 2018
https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2018/35/gemeentelijke-verschillen-in-ervaren-gezondheid

Aanleiding voor Karavaan

- *Atlas van Afgehaakt Nederland* en *Elke regio telt* veroorzaakt brede (h)erkenning van geschetste problematiek én noodzaak tot handelen door overheden

- Verdiepingsvragen die om nader onderzoek vragen:

1. Hoe is het gesteld met het vertrouwen in lokale instellingen (gemeente en andere publieke instanties) in gebieden waarin mensen zich onvoldoende gezien, gehoord en erkend voelen? En wat zijn aangrijpingspunten voor gemeenten en andere instellingen om het vertrouwen te herstellen?
(**verticaal vertrouwen**)

2. Hoe is het gesteld met het onderling vertrouwen in buurten met problemen? Op welke manier kan sociale verbondenheid tussen bewoners - gemeenschapskracht - in wijken bijdragen aan meer vertrouwen en politiek-maatschappelijke participatie?
(**horizontaal vertrouwen**)

Eenduidige methode: gesprekken met dezelfde groepen over dezelfde thema's

1. Elftal van een voetbalclub ('bierteam')
2. Actieve bewoners/sleutelfiguren: wijk-/dorpsraad/platform
3. Middelbare schoolklas Havo/MBO/ROC
4. Ondernemers-/winkeliersvereniging
5. Moeders uit de buurt
6. Wijkprofessionals: politie, zorgprofessional, gebiedsadviseur corporatie, welzijn, etc.)
7. Gemeente: burgemeester/wethouder, beleidsambtenaren, wijkambtenaren

Mienskip

De 7 gezichten van Mienskip

1. Mienskip is samen een voetbalkantine verbouwen
2. Mienskip is verbondenheid met het eigen dorp
3. Mienskip is wonen en werken op een plek waar je gekend bent
4. Mienskip is de maatschappelijke inzet van ondernemers
5. Mienskip is moeders die een dorp runnen
6. Mienskip is de onmisbare hand van professionals
7. Mienskip is meedoen

‘Ferbûn mei de Mienskip

1 Mienskip is samen een voetbalkantine verbouwen

- Maatschappelijk ondernemerschap: handen ineen slaan voor padelbaan en verbouwing kantine
- 'Niet lullen maar poetsen', 'Hier is het authentieker'
- Verenigingen als sociale haarvaten van het dorp
- Steeds meer jongeren blijven in gebied wonen (bijvoorbeeld door e-commerce)
- Meer zichtbaarheid, minder bureaucratie

2 Mienskip is verbondenheid met het eigen dorp

- In een kwartiertje in Dokkum
- Import als helper en tegenstander (‘In het Hollands graag, want ik versta geen Fries’)
- Zorgen over de toekomst van het dorp
- Gaan we kansen benutten?
- Nabije professionals (dorpscoördinatoren) worden gewaardeerd

3 Mienskip is wonen en werken waar je gekend ben

- ‘Het is hier relaxed’
- ‘Je kunt hier niet langs iemand lopen en niet groeten’
- Relativering verslavingsproblematiek
- Voor jongeren in de leeftijd van 16-21 jaar is er weinig
- Stemmen op een protestpartij
- Dokkum is ver weg
- Online ondernemerschap is de toekomst

4 Mienskip is de maatschappelijke inzet van ondernemers

- Winkels als ontmoetingsplaatsen: ‘Gratis koffie is voor ons vanzelfsprekend’
- Ondernemers spelen rol bij dorpsactiviteiten en binnen verenigingsleven
- Kollum heeft alles: o.a. een mooie winkelstraat
- Zorgen om wegvallende voorzieningen
- Verdwijnen eigen gemeentehuis
- Komst Lelylijn: 'Kom maar op, wij willen vooruit. Het gebied kan nog veel meer aan'

5 Mienskip is moeders die een dorp runnen

- Moeders zijn de drijvende kracht van het dorps-verenigingsleven. Vaders zo nu en dan.
- In de Randstad heeft men geen benul hoe afhankelijk men in de dorpen van de auto is
- Alles gebeurt in het dorpshuis
- ‘Niemand heeft de deur op slot’
- De wet van de mienskip (voor import) is: ‘gewoon meedoen en de manier van doen van het dorp respecteren’.
- Laat de Friese eigenheid zoveel mogelijk intact!

6 Mienskip is de onmisbare hand van professionals

- Ook in Noardeast-Fryslân bestaan grote-stads-problemen (armoede, overlast, drugs)
- Veel mensen redden zichzelf niet in de steeds complexere samenleving
- ‘Overschat de mienskip niet. Er vallen ook hier mensen ‘uit de boot’
- De frontlinie-professionals zijn ‘de gemeente’ geworden en lopen tegen wantrouwen op
- Professionals worden dwarsgezeten door chronische onderbemensing, te veel regels en controle-bureaucratie
- Zonder de ondersteuning van frontliniewerkers verschraalt de mienskip in vergrijzende en kwetsbare dorpen

7. Mienskip is meedoen

- Bourgondisering en armoede-enclaves
- Mienskip is beleidsfries
- Mienskip is meer dan nostalgie
- Chagrijn over probleemoplossend vermogen van de overheid
- Cluster Mienskip
- Mienskip is meedoen

Gezichten van een betrouwbare overheid: aangrijpingspunten om vertrouwen te vergroten

- Een betrouwbare overheid begrijpt het Friese DNA
- Een betrouwbare overheid heeft een realistische kijk op mienskip
- Een betrouwbare overheid investeert in gemeenschappen
- Een betrouwbare overheid maakt woningbouw in dorpen mogelijk
- Een betrouwbare overheid stimuleert lokale trots

Gezichten van een betrouwbare overheid: aangrijpingspunten om vertrouwen te vergroten

- Een betrouwbare overheid pakt problemen aan
- Een betrouwbare overheid houdt het simpel, is toegankelijk en voorspelbaar
- Een betrouwbare overheid heeft ambtenaren die nabij en benaderbaar zijn
- Een betrouwbare overheid heeft professionals die werken volgens een nieuwe standaardmethode gebaseerd op vertrouwen
- Een betrouwbare overheid trekt lessen uit de Friese paradox: gelukkige burgers zijn belangrijker dan welvarende burgers.

GEMEENTE NOARD EAST FRYSLÂN

Gesprek met de gemeenteraadsleden

Herkennen jullie de beelden en bevindingen?

Wij zijn vooral benieuwd naar 3 zaken:

1. Welke aangrijpingspunten zien *jullie* voor het vergroten van het onderling vertrouwen tussen inwoners?

2. Welke aangrijpingspunten zien *jullie* voor het vergroten van het vertrouwen in instanties en de lokale overheid?

3. Welke aangrijpingspunten zien *jullie* voor het vergroten van het vertrouwen in de regionale en nationale overheid?